

Predlogi sprememb in dopolnitev so navedeni v obliki sledenja spremembam glede na čistopis ZASP z upoštevanimi spremembami v skladu s predlagano novelo ZASP-I z dne 1. 2. 2022.

Pravica do nadomestila

37. člen

(1) Avtor ima pravico do pravičnega nadomestila za:

- a) reproduciranje objavljenega dela v elektronski obliki pri poučevanju z uporabo elektronskih sredstev, poučevanju na daljavo ali čezmejnem poučevanju na podlagi 49. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: reproduciranje za namene poučevanja), razen za grafično izdajo glasbenega dela, učno gradivo, ki je namenjeno predvsem za uporabo pri poučevanju, in avtorsko delo, za katero je za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja s prosto licenco prenesel pravice za uporabo dela;
- b) tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena tega zakona.

(2) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka za tonsko in vizualno snemanje se plačuje:

1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za tonsko in vizualno snemanje, in
2. pri prvi prodaji ali uvozu novih praznih nosilcev zvoka ali slike.

(3) Nadomestilo iz prvega odstavka tega člena za fotokopiranje se plačuje:

1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za fotokopiranje, in
2. od fotokopij, narejenih za prodajo, in sicer mesečno glede na njihovo verjetno število.

(4) Nadomestilo iz točke a) prvega odstavka tega člena se plačuje za vsakega udeleženca poučevanja v obliki polletnega pavšala za vsako polletje, v katerem je udeleženec vpisan v program, na podlagi katerega je upravičen sodelovati pri poučevanju oziroma dostopati do prosto uporabljenih del za namene ponazoritve pri poučevanju.

~~(45)~~ Za namen tega zakona se kot uvoz šteje sprostitev blaga v prost promet v skladu s carinskimi predpisi Evropske skupnosti ter vsak vnos na ozemlje Republike Slovenije iz drugih držav članic Evropske unije.

~~(56)~~ S fotokopiranjem po tem členu so izenačene druge podobne tehnike reproduciranja, z napravami za tonsko in vizualno snemanje so izenačene druge naprave, ki omogočajo isti učinek.

~~(67)~~ Pravica nadomestila iz prvega odstavka tega člena ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.

Obrazložitev predlaganih sprememb 37. člena ZASP

V 37. členu ZASP se med pravice avtorjev do nadomestila doda reproduciranje za namene poučevanja v skladu z 49. členom ZASP (kakor ga spreminja in dopolnjuje predlog ZASP-I z dne 1. 2. 2022).

Izjema, zapovedana s 5. členom Direktive (EU) 2019/790 naslavlja velik del populacije in njihovih potreb za uporabo avtorskih del, zato prosto reproduciranje avtorskih del brez nadomestila kot način prenosa direktive v slovensko pravo pretirano posega v upravičene interese avtorjev, ki jih v 60. členu zagotavlja Ustava RS. Nadomestilo je tudi predvideno in omogočeno v sami direktivi, in sicer v skladu s 4. odstavkom 5. člena direktive, zato menimo,

da bi šlo v primeru opustitve upravičenosti do nadomestila zaradi tako pomembne izjeme od izključnosti avtorske pravice za ustavnopravno neskladen prenos direktive; pravici iz 57. in 58. člena Ustave RS v tem pogledu ne moreta prevladati nad upravičenimi interesi avtorjev v skladu s 60. členom Ustave RS, saj se pravice izobraževanja oziroma avtonomnosti na ta način ne omejuje (uporaba del ostane prosta), sredstva za nadomestilo pa z vidika Ustave RS na takšen ali drugačen način zagotovi država.

Izjeme od pravice do nadomestila se nanašajo le na avtorje del, glede katerih je v skladu s predlogom ZASP-I predlagana prednost licence pred prosto uporabo (svobodna volja imetnika izključne licence, da licenco za takšno uporabo ponudi na trgu pod lastnimi pogoji), ter avtorje del, ki so jih avtorji sami za namene poučevanja ali znanstvenega raziskovanja ponudili pod pogoji proste licence.

Ostro namreč protestiramo proti možnosti, da se avtorje z zakonom brezprizivno razlasti njihove osnovne pravice do pravičnega nadomestila v celoti in za vse primere, saj bi takšno zakonsko določilo pomenilo institucionalno ukinitve avtorske pravice kot take, glede na to, da v okviru šolanja na daljavo dovoljene uporabe dajejo uporabnikom na voljo izjemno širok spekter načinov uporab.

Zavezanci

38. člen

(1) Zavezanci nadomestila:

a) iz točke a) prvega odstavka prejšnjega člena je ministrstvo, pristojno za šolstvo;

b) iz točke b) prvega odstavka prejšnjega člena so: proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

(2) Proizvajalci iz točke b) prejšnjega odstavka niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih izvažajo.

(3) Zavezanci iz točke b) prvega odstavka tega člena niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih prvič prodajo ali uvozijo za:

1. komercialno reproduciranje avtorskih del, pri katerem je treba pridobiti dovoljenje imetnikov pravic, ali
2. reproduciranje avtorskih del v korist invalidnih oseb, če je neposredno povezano z njihovo invalidnostjo.

(4) (prenehal veljati)

Obrazložitev predlaganih sprememb 38. člena ZASP

V 38. členu ZASP se za zavezanca za plačilo nadomestila iz točke a) prvega odstavka prejšnjega člena (reproduciranje za namene poučevanja v skladu z 49. členom ZASP) določi ministrstvo, pristojno za šolstvo, ki bo v skladu s predlogom ZKUASP-A tudi pristojno za sklenitev skupnega sporazuma s pristojno kolektivno organizacijo.

Poučevanje

49. člen

(1) Če ni namenjeno doseganju posredne ali neposredne gospodarske koristi, je prosto:

1. za namen ponazoritve pri poučevanju:
 - reproduciranje objavljenih del v elektronski obliki pri poučevanju z uporabo elektronskih sredstev, poučevanju na daljavo ali čezmejnem poučevanju;
 - priobčitev javnosti objavljenih del;
 - predelava baz podatkov in v elektronski obliki reproduciranje, distribuiranje ter priobčitev javnosti predelane baze podatkov pri poučevanju z uporabo elektronskih sredstev, poučevanju na daljavo ali čezmejnem poučevanju;
2. javno izvajanje objavljenih del na brezplačnih šolskih prireditvah pod pogojem, da izvajalci ne prejmejo plačila;
3. sekundarno radiodifuzno oddajanje RTV šolskih oddaj.

(2) Uporaba iz 1. točke prejšnjega odstavka je dovoljena, če se izvaja pod naslednjimi pogoji:

1. pod odgovornostjo vrtca ali izobraževalne ustanove, ki izvaja javno veljavne izobraževalne programe osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja, po katerih se pridobi javno veljavna izobrazba;
2. v prostorih vrtca ali izobraževalne ustanove ali drugih prostorih ali prek varnega elektronskega okolja, ki je dostopno, zlasti prek avtentikacijskih postopkov, le predšolskim otrokom, učencem, dijakom ali študentom, vpisanim oziroma vključenim v programe iz prejšnje točke, ter vzgojiteljem v vrtcu in učiteljem, ki izvajajo poučevanje;
3. reprodukcije avtorskih del, narejene pod pogoji iz prve alineje 1. točke prejšnjega odstavka, se hranijo v varnem okolju, ki preprečuje neupravičenim osebam dostop do teh reprodukcij, in sicer največ 30 dni od nastanka reprodukcije, morebitne reprodukcije takšnih reprodukcij pa le do izteka roka hrambe primerka dela, iz katerega je nastala;
4. dajanje na voljo javnosti avtorskih del pod pogoji iz druge alineje 1. točke prejšnjega odstavka je dopustno le v varnem okolju, ki preprečuje neupravičenim osebam dostop do teh primerkov, in ob pogoju izvedbe ustreznih tehničnih ukrepov, s katerimi bo zagotovljena uporaba avtorskega dela izključno v okviru tega varnega elektronskega okolja brez možnosti shranitve reprodukcije v kakršni koli obliki izven tega okolja.

(3) Uporaba iz 1. točke prvega odstavka tega člena se ne sme izvajati tako, da bi se z njo nadomestil nakup dela, na primer s postopnim reproduciranjem odlomkov ali delov istega dela.

(4) Grafične izdaje glasbenih del in učna gradiva, ki so namenjena predvsem za uporabo pri poučevanju, z izjemo učbenikov, delovnih zvezkov in vadnic, se lahko uporabijo le na podlagi licence, ki omogoča uporabo po 1. točki prvega odstavka tega člena, pod pogojem, da so te licence enostavno na voljo na trgu. Ponudnik licenc objavi pogoje uporabe na dobro vidnem mestu na svoji spletni strani in o tem obvesti reprezentativno združenje vrtcev oziroma izobraževalnih ustanov in ministrstvo, pristojno za šolstvo. Če pa licence niso enostavno na voljo na trgu, se lahko tudi ta dela uporabijo pod pogoji iz 1. točke prvega odstavka tega člena.

(5) Kadar se uporaba iz 1. točke prvega odstavka tega člena izvaja prek varnega elektronskega okolja, se šteje, da poteka izključno v državi članici Evropske unije, v kateri ima vrtec oziroma izobraževalna ustanova sedež.

(6) V primerih iz prvega odstavka tega člena je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

(7) V primerih iz prve in druge alineje 1. točke prvega odstavka tega člena je treba v primeru, da gre za reprodukcijo dela na fonogram ali videogram, pred javno priobčitvijo reprodukcije dela po izteku 15 dni od prve uporabe fonograma ali videograma, pridobiti soglasje imetnika moralne avtorske pravice spoštovanja dela (v nadaljnjem besedilu: avtorizacija). Če ni drugače določeno, avtorizacija reprodukcije dela na fonogram ali videogram velja eno leto, imetnik moralne avtorske pravice pa jo lahko kadar koli in poljubno mnogokrat podaljša za največ 3 leta. Ne glede na najdaljše obdobje hrambe v skladu s 3. točko drugega odstavka tega člena se ta v primeru avtorizacije izteče skupaj z iztekom veljavnosti avtorizacije oziroma njenim podaljšanjem.

~~(7)~~ Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Obrazložitev predlaganih sprememb 49. člena ZASP

Dodata se novi omejitvi veljavnosti izjeme, ki zagotavljata omejeno dostopnost in uporabo prosto reproduciranih del, ter izjema od avtorjeve moralne pravice spoštovanja dela v primerih reprodukcije na fonogram ali videogram.

Dopolnitev drugega odstavka 49. člena s 3. in 4. točko naslavlja ohlapno definicijo upravičenosti v skladu s prvima dvema točkama, ki bi lahko vodila do preširoke in tudi kaotične uporabe. Varovanje reprodukcij v elektronski obliki pred njihovim razširjanjem oziroma uporabo izven strogo določenega obsega in namena, za katerega se ureja izjema od izključnosti avtorske pravice, je nadvse pomembno, saj lahko v nasprotnem primeru sistematično prihaja do oškodovanja imetnikov pravic prek razumne mere.

Avtor v okoliščinah proste uporabe nima nikakršnega nadzora nad uporabo dela, zato je varstvo osebne vezi avtorja z delom (moralna avtorska pravica spoštovanja dela) izjemno pomembno. V kontekstu poučevanja (tako poučevanja na daljavo kot vsakršnega poučevanja), lahko iz didaktičnih razlogov, na primer pri eksperimentiranju z besedilom, prihaja do različnih krnitev in kršitev moralne avtorske pravice, zato predlog temelji na nujnosti pristanka avtorja na javno objavo predelav oziroma posnetkov izvedb njegovega dela, ki izhajajo iz konteksta izobraževanja na daljavo oziroma reproduciranja njegovih del na elektronske nosilce in dajanja na voljo na spletu. Pravica do spoštovanja avtorskega dela se omejeno varuje tako, da je v primeru reprodukcije dela na fonogram ali videogram (npr. posnetek recitacije pesmi, branja odlomka iz romana ali izvedbe odlomka dramskega besedila) uporaba posnetka dovoljena neposredno po njegovem nastanku, po 15 dneh pa je za nadaljnjo uporabo potrebno soglasje imetnika pravice. Avtorizacija reprodukcije za najmanj 1 leto podaljša tudi obdobje upravičene hrambe in posledične uporabe reprodukcije, avtorizacijo pa lahko avtor poljubno mnogokrat podaljša, in sicer vsakokrat za največ 3 leta.

Pravica do nadomestila

123. člen

(1) Izvajalec ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona in, v zvezi s posnetki svojih izvedb na komercialno izdanih fonogramih in videogramih, iz katerih pravice uporabe niso bile prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja, do nadomestila za reproduciranje za namene poučevanja po četrtem odstavku 37. člena tega zakona.

(2) Kadar je izvajalec na proizvajalca fonogramov ali filmskega producenta prenesel pravico dajanja v najem fonogramov ali videogramov s svojo izvedbo, mu mora proizvajalec fonogramov ali filmski producent plačati pravično nadomestilo. Izvajalec se pravici do pravičnega nadomestila ne more odpovedati.

Obrazložitev predlaganih sprememb 123. člena ZASP

Med pravice izvajalca se doda tudi pravica do nadomestila za reproduciranje za namene poučevanja, in sicer v primerih, ko gre za posnetek njegove izvedbe na komercialno izdanem fonogramu oziroma videogramu, iz katerega pravice niso bile prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega raziskovanja.

Vsebinska obrazložitev je analogna obrazložitvi predlaganih sprememb 37. člena ZASP zgoraj v zvezi s pravico avtorja do nadomestila za prosto uporabo.

Pravica do nadomestila

131. člen

Proizvajalec fonogramov ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona in, v zvezi s komercialno izdanimi fonogrami, iz katerih pravice uporabe niso bile prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja, do nadomestila za reproduciranje za namene poučevanja po četrtem odstavku 37. člena tega zakona.

Obrazložitev predlaganih sprememb 131. člena ZASP

Med pravice proizvajalca fonogramov se doda tudi pravica do nadomestila za reproduciranje za namene poučevanja, in sicer v primerih, ko gre za komercialno izdan fonogram, iz katerega pravice niso bile prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega raziskovanja.

Vsebinska obrazložitev je analogna obrazložitvi predlaganih sprememb 37. člena ZASP zgoraj v zvezi s pravico avtorja do nadomestila za prosto uporabo.

Pravica do nadomestila

135. člen

Filmski producent ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona in, v zvezi s komercialno izdanimi videogrami, iz katerih pravice uporabe niso bile prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja, do nadomestila za reproduciranje za namene poučevanja po četrtem odstavku 37. člena tega zakona.

Obrazložitev predlaganih sprememb 135. člena ZASP

Med pravice filmskega producenta se doda tudi pravica do nadomestila za reproduciranje za namene poučevanja, in sicer v primerih, ko gre za komercialno izdan videogram, iz katerega pravice niso bile prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega raziskovanja.

Vsebinska obrazložitev je analogna obrazložitvi predlaganih sprememb 37. člena ZASP zgoraj v zvezi s pravico avtorja do nadomestila za prosto uporabo.

Medijske publikacije

139.a člen

(1) Založnik medijske publikacije s sedežem v Evropski uniji ima za uporabo medijske publikacije v okviru storitev ponudnika storitev informacijske družbe, kot ga ureja zakon, ki ureja elektronsko poslovanje na trgu, izključno pravico:

1. reproduciranja svoje medijske publikacije;
2. dajanja na voljo javnosti svoje medijske publikacije.

(2) Za medijsko publikacijo po tem zakonu se šteje zbirka, sestavljena pretežno iz literarnih del novinarske narave, ki lahko vključuje tudi druga avtorska dela ali predmete sorodnih pravic, in ki:

1. predstavlja posamezni del v periodični ali redno posodabljeni publikaciji pod enakim naslovom, kot je časopis ali revija splošnega ali posebnega interesa;
2. ima namen splošno javnost obveščati o novicah ali drugih temah ter
3. je objavljena v kateremkoli mediju na pobudo ponudnika storitve, ki je zanj uredniško odgovoren in ga nadzira.

(3) Za medijske publikacije iz prejšnjega odstavka se ne štejejo periodične publikacije, ki se objavijo v znanstvene ali akademske namene, kot so znanstvene revije.

(4) Pravici iz prvega odstavka tega člena se ne uporabljata za:

1. zasebne ali nekomercialne uporabe medijskih publikacij, kadar jih uporabljajo posamezni uporabniki;
2. dejanja vstavljanja hiperpovezave;
3. uporabe posameznih besed ali zelo kratkih izvlečkov iz medijske publikacije, ki skupaj z naslovom ne presegajo 200 znakov.

(5) Pravici iz prvega odstavka tega člena ne posegata v pravice avtorjev na delih in pravice imetnikov sorodnih pravic na predmetih sorodnih pravic, vključenih v medijsko publikacijo. Založnik medijske publikacije ne more uveljavljati pravic iz prvega odstavka tega člena:

1. zoper avtorja dela, katerega avtorsko delo je vključeno v medijsko publikacijo, ali imetnika sorodne pravice, katerega predmet sorodne pravice je vključen v medijsko publikacijo, in tudi ne preprečiti avtorju ali imetniku sorodne pravice, da isto avtorsko delo ali isti predmet sorodne pravice uporablja neodvisno od založnikove medijske publikacije, v katero je vključeno;
2. zoper drugega uporabnika, ki je na podlagi neizključnega prenosa pridobil pravice za uporabo istega dela ali predmeta sorodne pravice, ki je na podlagi neizključnega prenosa pravic vključeno v založnikovo medijsko publikacijo;
3. tako, da prepove uporabo dela ali predmeta sorodne pravice, ki je vključen v njegovo medijsko publikacijo, če to delo ali predmet sorodne pravice ni več varovan po določbah tega zakona.

(6) Pravici iz prvega odstavka tega člena trajata dve leti od prve zakonite objave medijske publikacije. Ta rok začne teči prvega januarja tistega leta, ki sledi datumu, na katerega je objavljena medijska publikacija.

(7) Avtor ima pravico do primerne deleža prihodka, ki ga na podlagi prvega odstavka tega člena od ponudnika storitev informacijske družbe prejme založnik medijske publikacije, v katero je vključeno avtorsko delo tega avtorja. Avtor se tej pravici ne more odpovedati, pravica pa tudi ne more biti predmet razpolaganja med živimi ali izvršbe.

Obrazložitev predlagane spremembe 139.a. člena ZASP

Za zagotovitev, da bo avtor dejansko prejel delež nadomestila založnikov medijskih publikacij v skladu z določbo petega odstavka 15. člena Direktive (EU) 2019/790, je poleg neodpovedljivosti pravice potrebna tudi prepoved njene prenosljivosti med živimi ter izvršbe nanjo.

Prepoved prenosljivosti med živimi je potrebna zato, da avtor pravice do deleža nadomestila ne bo mogel prenesti v okviru plačila za uporabo članka v medijski publikaciji in bo tako primerni delež zbranega nadomestila vedno dejansko pripadel avtorju. V skladu z ZASP izvršba na avtorsko pravico že danes ni mogoča, in sicer v skladu z 71. členom, vendar pa tu ne gre za avtorsko pravico kot takšno, temveč pravico avtorja do nadomestila, zato zahteva posebno varstvo.

Predlogi sprememb in dopolnitev so navedeni v obliki sledenja spremembam glede na čistopis ZKUASP z upoštevanimi spremembami v skladu s predlagano novelo ZKUASP-A z dne 1. 2. 2022.

9. člen

(obvezno kolektivno upravljanje)

Ne glede na drugi odstavek 7. člena tega zakona imetnik pravic upravlja svoje pravice na že objavljenih avtorskih delih le prek kolektivne organizacije (obvezno kolektivno upravljanje), če gre za:

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del, razen pravice dajanja na voljo javnosti iz 32.a člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in xy/22; v nadaljnjem besedilu: ZASP);
2. ponovno prodajo izvirnikov likovnih del (sledna pravica iz 35. člena ZASP);
3. reproduciranje avtorskih del v elektronski obliki pri poučevanju z uporabo elektronskih sredstev, poučevanju na daljavo ali čezmejnem poučevanju iz 49. člena ZASP, razen pri avtorskih delih in predmetih sorodnih pravic, iz katerih pravice uporabe so prenesene s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja;
- ~~3.4.~~ reproduciranje avtorskih del za privatno in drugo lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena ZASP;
- ~~4.5.~~ kabelsko ali drugo radiodifuzno retransmisijo avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic, in
- ~~5.6.~~ pravico do dodatnega letnega nadomestila iz 122.b člena ZASP.
7. pravico avtorja do primerne deleža prihodka, ki ga na podlagi prvega odstavka 139.a člena ZASP od ponudnika storitev informacijske družbe prejme založnik medijske publikacije, v katero je vključeno avtorsko delo tega avtorja, iz 139.a člena ZASP.

Obrazložitev predlagane spremembe 9. člena ZKUASP

Med obvezno kolektivno upravljane pravice se doda tudi pravico do nadomestila iz naslova reproduciranja avtorskih del v elektronski obliki pri poučevanju iz 49. člena ZASP, razen če je avtor/imetnik pravice prenesel s prosto licenco za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja.

Nadomestilo za reproduciranje pri poučevanju naj se uveljavlja obvezno kolektivno, saj je tako pravice najlažje pridobiti na eni in podeliti na drugi strani. Pooblaščen kolektivna organizacija bo tako sklepala dogovore o tarifah in tudi urejala delitev zbranih sredstev med upravičence. Vse druge oblike urejanja pravic bi zahtevale večjo administrativno obremenitev v zvezi s poročanjem o uporabi tako na strani uporabnikov kot na strani imetnikov.

Pravica avtorja do primerne deleža nadomestila, ki ga založnik medijske publikacije pridobi za spletno uporabo njegove publikacije, bodo avtorji najlažje uveljavljali prek kolektivne organizacije, ki bo za upravljanje pridobila ustrezno dovoljenje URSIL, založniki pa ga bodo na tak način tudi najbolj preprosto razdeljevali. Z ozirom na zakonsko predvideni delež nadomestila, ki pripade avtorjem v 31. členu ZKUASP, bo predmet dogovora med kolektivno organizacijo in založniki naslavljal predvsem način poročanja, kar bo v vsakem primeru za založnike predstavljalo manjše administrativno breme, kakor bi ga poročanje vsakemu avtorju

posebej in posledično nakazovanje množice pripadajočih deležev zbranega nadomestila, ki bi bilo potrebno v primeru, da bi avtorji svoj delež uveljavljali individualno.

45. člen

(tarifa)

(1) S tarifo za uporabo avtorskih del se določita višina in način izračunavanja avtorskega honorarja, ki ga mora posamezni uporabnik plačati kolektivni organizaciji za uporabo avtorskega dela iz repertoarja kolektivne organizacije.

(2) Tarifa se določi s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ali, če to ni mogoče, z odločbo Sveta za avtorsko pravo (v nadaljnjem besedilu: Svet). Do drugačne pravnomočne odločbe Sveta se šteje, da so tarife, določene z veljavnim skupnim sporazumom, primerne.

(3) Tarifa mora odražati ekonomsko vrednost pravic, ki so predmet skupnega sporazuma, naravo in obseg uporabe avtorskih del ter ekonomsko vrednost storitve, ki jo zagotavlja kolektivna organizacija, pri čemer se glede na okoliščine posameznega primera upoštevajo zlasti:

1. obseg repertoarja;
2. obseg dovoljenja;
3. prihodek, ki se doseže z uporabo avtorskega dela, ali, če to ni mogoče, stroški, povezani s to uporabo;
4. pomen avtorskega dela za dejavnost uporabnika;
5. razmerje med varovanimi in nevarovanimi avtorskimi deli, ki so uporabljena;
6. razmerje med pravicami, ki se upravljajo kolektivno ali individualno;
7. posebna zahtevnost kolektivnega upravljanja pravic zaradi določene uporabe avtorskih del;
8. primerljivost predlagane tarife s tarifami istovrstnih kolektivnih organizacij na istovrstnih delih za istovrstno uporabo v Republiki Sloveniji in drugih državah članicah, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči.

(4) Če za posamezno vrsto uporabe avtorskih del tarifa še nikoli ni bila določena, lahko kolektivna organizacija sama določi začasno tarifo, tako da:

1. od izbranih tarif desetih držav članic za istovrstne avtorske pravice, istovrstna avtorska dela in njihove istovrstne načine uporabe izloči tri tarife, ki po višini najbolj odstopajo navzgor, v primeru, da ima ustrezne tarife, ki opredeljujejo odplačno uporabo, manj od desetih držav članic, pa izloči le vse tarife, ki določajo neodplačno uporabo;
2. določi povprečje tarif preostalih izbranih ~~sedmih~~ držav članic za istovrstne avtorske pravice, istovrstna avtorska dela in njihove istovrstne načine uporabe in
3. kot korekcijski faktor določenega povprečja tarif upošteva obseg repertoarja, ki ga zastopa, in razmerje med povprečjem bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči v preostalih izbranih sedmih državah članicah in bruto domačim proizvodom na prebivalca v enoti kupne moči v Republiki Sloveniji, vse glede na koledarsko leto pred določitvijo začasne tarife.

(5) Začasna tarifa mora biti obrazložena, sicer je nična.

(6) Kolektivna organizacija začasno tarifo skupaj z obrazložitvijo in vabilom k pogajanju za sklenitev skupnega sporazuma objavi na spletni strani AJPES in na svoji spletni strani. Začasna tarifa začne veljati 15. dan po objavi na spletni strani AJPES.

Obrazložitev predlaganih sprememb 45. člena ZKUASP

V pravilih določanja začasne tarife se opredeli primere, ko število držav članic s tarifo za izkoriščanje določene vrste avtorske pravice na določen način uporabe določene vrste avtorskih del ne omogoča izbora desetih, ker jih preprosto ni določenih.

Takšne okoliščine lahko brez predlagane dopolnitve pripeljejo do nezmožnosti določitve začasne tarife, kar ni namen te zakonske določbe. Avtorskopravno varstvo je namreč v velikem delu le harmonizirano, temeljno načelo Bernske konvencije pa je varstvo po načelu nacionalne obravnave, kar pomeni le, da je državam prepovedano diskriminirati glede na državljanstvo, zato države avtorskopravno varstvo zagotavljajo na različne načine in v različnem obsegu. To pomeni, da je nikakor ni mogoče pričakovati, da bodo vse države članice sploh zagotavljale varstvo določene vrste avtorske pravice za določen način uporabe iz določenih vrst avtorskih del in predmetov sorodnih pravic, še manj pa je posledično gotov obstoj ustreznih oziroma primerljivih tarif.

46.a člen

(nadomestilo za reproduciranje avtorskih del v elektronski obliki pri poučevanju)

(1) Višino nadomestil za reproduciranje avtorskih del v elektronski obliki pri poučevanju, ki pripadajo skupno vsem imetnikom pravic, ki so upravičeni do tega nadomestila po zakonu, ki ureja avtorsko in sorodne pravice, skupno določita kolektivna organizacija, ki ima dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice do nadomestila iz 37. člena ZASP, in ministrstvo, pristojno za šolstvo, ob smiselni uporabi določb tega zakona o sklenitvi skupnega sporazuma in določitve tarif z izjemo tretjega odstavka 45. člena tega zakona.

(2) Nadomestila iz prejšnjega odstavka se določijo posebej za udeleženca poučevanja v programih vrtca in posamezne stopnje osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja.

(3) Pri določitvi višine nadomestila se upoštevajo:

1. pričakovani obseg uporabe del pri poučevanju;
2. stopnja uporabe tehničnih ukrepov iz 166.a člena ZASP za varstvo avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic;
3. primerljivost višine nadomestila v drugih državah članicah Evropske unije, ob upoštevanju bruto domačega proizvoda na prebivalca v enoti kupne moči in
4. obseg prostih licenc oziroma dovoljenj, s katerimi imetniki pravic dovoljujejo prsto uporabo avtorskih del za namene poučevanja ali znanstvenega proučevanja.

Obrazložitev predlaganega novega 46.a člena ZKUASP

Po zgledu ureditve določitve nadomestila za privatno reproduciranje iz obstoječega 46. člena ZKUASP se določijo pravila za določitev višine nadomestila iz novega 46.a člena. Nadomestilo se določi posebej za udeleženca v programih vrtca in v posamezni stopnji osnovnega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja, in sicer na semester.

Kriterij oziroma osnova je določena v novem četrtem odstavku 37. členu ZASP (za pravico nadomestila iz naslova privatnega reproduciranja so kriteriji oziroma osnove določeni v drugem in tretjem odstavku istega člena), zavezanci za vsako od obeh nadomestil v prvem odstavku 38. člena ZASP, način določitve višine nadomestil pa v obstoječem 46. in predlaganem novem 46.a členu ZKUASP.